

Barn utsatta för våld i Sverige – vilka är de mest våldsutsatta och vilka är konsekvenserna?

Tisdag 09/04-19, 09.35-10.20

1: Kan fördubblingen ha ökat för att vi har fått så många som har flyttat till Sverige från länder där man slår barn?

Svar: Det är den polisanmälda barnmisshandeln som fördubblats, innebär alltså inte en reell ökning. Fysisk misshandel har snarare minskat något. Vi ser dock att risken är något högre för utlandsfödda att vara utsatt för misshandel.

2: Hur ska barnens rättigheter tas till vara i våldsärenden där barn behöver skydd, när föräldrarnas rättigheter/självbestämmande motsätter det i de ärenden där LVU kriterier inte är tillämpliga?

Svar: Om barn bedöms behöva skydd bör det vara ett LVU-kriterium. Skyddsbedömning är en färskvara och behöver också uppdateras under utredningens gång. Men det är ett verkligt dilemma i de fall det inte finns ett akut skyddsbehov men bedöms vara risk för fortsatt/nytt våld och föräldrarna ändå avböjer insats.

Det är viktigt att barnets uppgifter om våld inte försvinner under utredning och insats. Chansen att lyckas med det ökar om stöd erbjuds både till barn och föräldrar, direkt efter anmälan och parallellt med polis- och barnavårdsutredning (t ex Efter Barnförhöret). Behandlingsinsatser behöver utgå från det barnet berättat och samtidigt ge föräldrar hopp och ett gott bemötande (t ex KIBB).

3: Definitioner eller konkretisera Psykisk och fysisk misshandel.

Svar: Fysisk: När en vuxen person orsakar ett barn kroppsskada, sjukdom, smärta eller försätter barnet i vanmakt eller annat liknande tillstånd. Varje form av kroppslig bestraffning räknas som fysisk barnmisshandel.

Psykisk: När en vuxen person systematiskt eller oftast under lång tid utsätter ett barn för nedvärderande omdömen, nedbrytande behandling eller avsiktligt känslomässigt lidande. Det kan även vid allvarliga fall handla om en enstaka företeelse för att betecknas som misshandel.

4: Hej! Om man vill visa dessa siffrorna på jobbet, hur hänvisar man rent källmässigt?

Svar: Utgå ifrån rapporten Våld mot barn 2016: http://www.allmannabarnhuset.se/wp-content/uploads/2017/08/V%C3%A5ld_mot_barn_2016_reviderad.pdf. Alla siffror finns inte publicerade, men grunden finns i rapporten.

5: Hur kan vi bli bättre på att upptäcka sexuella övergrepp mot barn?

Svar: Informera om våld och övergrepp, både till barn, föräldrar och professionella och våga fråga – lyssna stötta och slå larm. Till exempel borde frågor om sexuella övergrepp borde självklart ingå när vi frågar barn om deras livsbetingelser och hälsa.

6: Finns bilderna i bildspelet i rapporterna från Allmänna Barnhuset

Svar: Ja, de statistiska diagrammen finns i rapporterna Våld mot barn 2016 och Våld läser inget. Alla bilder kommer läggas ut här på Barnrättsdagarnas hemsida.

7: Hur kommer det sig att psykisk sjukdom är i samma grupp som de med kriminalitet? Finns skillnader mellan rapportering i de grupperna?

Svar: Vi har inte grupperat dem i analysen, men vi menar att båda är riskfaktorer för att bli multiutsatt. Många fler barn lever med föräldrar med psykisk sjukdom än med kriminella föräldrar. I vissa fall överlappar dessa.

8: Kan vi få tillgång till föreläsningmaterialet?

Alla bilder kommer läggas ut här på Barnrättsdagarnas hemsida.

9: Vet du om det finns någon geografisk skillnad gällande rapporterade ärenden av barnmisshandel i Sverige? Exempelvis skillnad mellan norr o söder, mellan stad o landsbygd?

Svar: Vi har inte i de nationella kartläggningarna av våld undersökt skillnaderna mellan geografiska områden. Vi utgår endast från ett nationellt perspektiv.

10: Hur ofta misshandlar mamma respektive pappa

Svar: I samtliga fall (både fysisk, psykisk misshandel och våld i nära relationer) så misshandlar oftare pappan är mamman, men inte jättestora skillnader. När det gäller den polisanmälda misshandeln så är ca 40 procent av förövarna en mamma och 60 procent en pappa. Mer info finns i rapporten: Våld mot barn 2016: [http://www.allmannabarnhuset.se/wp-content/uploads/2017/08/V%C3%A5ld mot barn 2016 reviderad.pdf](http://www.allmannabarnhuset.se/wp-content/uploads/2017/08/V%C3%A5ld_mot_barn_2016_reviderad.pdf)

11: Barn som upplevt våld mot en förälder hemma Det är ju Psykisk misshandel att befinna sig i den situationen och försummelse Hur kommer set sig att de inte finns med som särskilt utsatt grupp i er forskning

Svar: Vet inte om jag förstod frågan... Ja, att uppleva våld mot en förälder är både psykisk misshandel och försummelse, men vi tycker att det är viktigt att den typen uppmärksammas

och behandlas som en form av misshandel. Det är lätt att det blir osynligt när det är inkluderat i andra former.

12: vad vet man om utsattheten hos barn till föräldrar med spelberoende?

Svar: Jätteintressant fråga. Vi har tyvärr inte med spelmissbruk i vår studie

13: Hur korrelerar utsatthet med familjekonstellation?

Svar: De barn som bor med endast en förälder mestadels är signifikant mer utsatta är de barn som bor med båda föräldrarna. Det kan också vara en konsekvens av våld att barnet bor mestadels med ena föräldern så sambandet kan gå åt båda håll.

14: Vad är det för bedömningsinstrument för screening o bedömning som kan användas inom socialtjänsten? Vad heter dem? Var finner vi dem?

Svar: LYLES är ett bra formulär som är väl utforskat i Sverige och fritt att använda. Finns på www.barnafrid.se/formular-pa-svenska/. iRiSk-projektet har tagit fram andra instrument, se www.gu.se/forskning/publikation?publicationId=269936

15: Vilka bedömningsinstrument tänker ni är tillämpliga inom socialtjänsten för att screena barn och ungdomar?

Svar: LYLES är ett bra formulär som är väl utforskat i Sverige och fritt att använda. Finns på www.barnafrid.se/formular-pa-svenska/. iRiSk-projektet har tagit fram andra instrument, se www.gu.se/forskning/publikation?publicationId=269936

16: I vilken utsträckning hjälper stöd till barn om de fortfarande lever i en familj där man utsätts för våld...? Om föräldrar utövar våld mot barn så innebär ju ev åtgärder att föräldern vill ta emot den hjälpen..

Svar: Ja, om våld pågår så måste det upphöra. Chansen att lyckas ökar om ökar om stöd erbjuds både till barn och föräldrar direkt och parallellt med polis- och barnavårdsutredning och att de snabbt erbjuds en behandling som utgår från det barnet berättat och samtidigt ger föräldrar hopp om förändring och ett gott bemötande, t ex KIBB.

17: Kan ni ge exempel på bra instrument för screening och bedömning?

LYLES är ett bra formulär som är väl utforskat i Sverige och fritt att använda. Finns på www.barnafrid.se/formular-pa-svenska/. iRiSk-projektet har tagit fram andra instrument, se www.gu.se/forskning/publikation?publicationId=269936

18: Ni pratade tidigare om screeninginstrument inom socialtjänsten. Kan ni ge ngt exempel på screeninginstrument?

Svar: LYLES är ett bra formulär som är väl utforskat i Sverige och fritt att använda. Finns på www.barnafrid.se/formular-pa-svenska/. iRiSk-projektet har tagit fram andra instrument, se www.gu.se/forskning/publikation?publicationId=269936

19: Läggs bilderna ut på hemsidan?

Ja, alla bilder kommer läggas ut här på Barnrättsdagarnas hemsida.

20: Saknar bhv när ni har eran power point.....vi finns och träffar "alla barn"

Ja absolut. Ni kunde gott ha varit med bland alla exemplen – alla bhv hör ju inte till en vårdcentral.

21: Vilket/vilka screeninginstrument rekommenderas för våld (i socialtjänsten- myndighet) /boråsarna

LYLES är ett bra formulär som är väl utforskat i Sverige och fritt att använda. Finns på www.barnafrid.se/formular-pa-svenska/. iRiSk-projektet har tagit fram andra instrument, se www.gu.se/forskning/publikation?publicationId=269936

22: Har ni några funderingar kring hur vi kan göra för att sekretess inte ska bli ett hinder, för t ex samverkan, för våldsutsatta barn?

Svar: Det är ofta ett hinder. Socialtjänsten är ju den part som kan begära in uppgifter från alla, åtminstone under utredningen och det finns tankar om att de utifrån sitt övergripande ansvar skulle kunna föra någon slags logg över allas insatser för att få överblick och kunna dela information när det behövs. Möjligheten att använda samtycke glöms också bort ibland.

23: hur ser skolans roll ut i behandlingen och stödet till barn i behov av stöd? på vilket sätt är elevhälsan kopplad till barnahuset? finns det planer på att samverka med skolorna ska utökas?

Skola och elevhälsa har sällan avtal med Barnahuset, men kan samverka på andra sätt. Det ser olika ut i landet och det finns tyvärr ingen nationell styrning av barnahuset. Mer att läsa finns i Barnafrids nya utvärdering av Sveriges Barnahuset: www.barnafrid.se/kunskapsbank/slutrapport-utvardering-av-barnahuset-2019/

24: Det borde finnas kriterier för att få heta barnahus så att det blev lika

Instämmer.

25: Om stöd sätts in parallellt, hur kan barn göras delaktiga i hur detta utformas?

Genom att de självklart ingår i det stöd som erbjuds, att de får uttrycka sin mening och att den beaktas.

26: Ingen har hittills nämnt hälso-och sjukvården, hur tänker ni kring deras roll?

Första linjen psykisk hälsa och barn- och ungdomspsykiatri är självklart centrala aktörer för behandling av traumarelaterade tillstånd. Rättsmedicin och barnläkare är ofta inblandade i utredningsfasen. Men alla hälso- och sjukvårdens verksamheter spelar en viktig roll, t ex MHV, BHV, BUM, ambulansen, tandvården... inte minst vad gäller upptäckt och anmälan, men även för prevention genom information och upplysning och för att utreda och dokumentera fysiska skador.

27: finns informationen på olika språk?

Broschyrerna och filmen finns tyvärr bara på svenska än så länge. Vi hoppa få medel till flera språkversioner.

28: kommer filmen på andra språk?

Broschyrerna och filmen finns tyvärr bara på svenska än så länge. Vi hoppa få medel till flera språkversioner.

29: Finns filmen på olika språk?

Broschyrerna och filmen finns tyvärr bara på svenska än så länge. Vi hoppa få medel till flera språkversioner.

30: Hur når ni ut med filmen till barn för att så många som möjligt ska se den? /Gabriel, Kylskåpsradion (Frälsningsarmén)

Hej Gabriel. Sprid gärna vidare, den är öppen för alla på Youtube. Vi sprider till allmänheten via webb och genom utskick till de myndigheter där barn kan tänkas berättas om våld och övergrepp.

31: Vilken ålder på barn tänker ni att eran fina film kan börja visas för?

Vi har haft barn som kan läsa i åtanke, men vi tror inte att yngre barn tar skada av den. Broschyren finns även i en enklare version som är avsedd att läsas för barn som inte kan läsa själva.

32: en stor svårighet för oss i socialtjänsten är att vi måste avvakta polisens utredning, eller polisen önskar det, det är en svårighet att kunna påbörja vårt arbete/behandling, polisen dröjer ofta, i Stockholm åtminstone, har ni diskuterat detta?

Ja, vi vet att det förekommer att polisen dröjer. Det är viktigt att socialtjänst och vård inte väntar som rutin utan tar ansvar för sin bedömning av hur angeläget det är för barnets bästa att stöd sätts in och när det behöver ske. Stöd kan också ges så fort barnet hörts även innan den misstänkte föräldern har hörts, utan att behöva röja vad barnet berättat, t ex med modellen Efter Barnförhöret.

33: Screena om våld är jättebra o viktigt men det är ju inte alltid juridiken tillåter det och behovet av samtycke från föräldrar.

Har harvat en del i detta inom verksamhetsutveckling men nu är det några år sen förstås. Och att socialtjänsten inte ska utreda mer än vad som är nödvändigt. Vad säger era jurister om detta?

Jag är inte jurist, men jag kan inte se att det är fel att fråga om ett barn upplevt våld eller övergrepp bland alla övriga frågor som ställs i under hälsosamtal eller vid utredning av sociala förhållanden eller bedömning av psykisk ohälsa. Frågan behöver inte ställas för att utreda just det, utan för att eventuell förekomst av våld eller övergrepp spelar roll för barnets utveckling och hälsa eller för det som myndighetskontakten gäller. Vi frågar ju inte exempelvis om hur det går i skolan eller med kamratrelationer för att utreda just de frågorna.

34: Fanns det någon tanke med er film, att det bara är vita figurer i den?

Det finns med figurer som signalerar olika könsuttryck, ådrar och etniska tillhörigheter och hudfärger i filmen.

35: Har någon från Migrationsverket deltagit på Barnrättsdagarna?

Ja flera stycken och flera gånger. De har även varit utställare och föreläsare.